

Περιεχόμενα

Επιστήμη των υπολογιστών

Σκοπός Περιγραφή Μαθησιακοί Στόχοι Μεθοδολογίες Μάθησης Ομάδα-στόχος Μικροεπεξεργαστής VS Μικροελεγκτής Αρχιτεκτονική Ενσωματωμένων Συστημάτων

Κατανόηση Προγραμματισμού Έννοιες που χρησιμοποιούν μικροελεγκτές

Επιστημονικοί τομείς που καλύπτονται

Εκτίμηση Βιβλιογραφία

ΣΚΟΠΟΣ

Έκφραση δημιουργικού τρόπου σκέψης, στη δόμηση και επίλυση προβλημάτων

Διαμόρφωση συνηθειών για τη χρήση συγκεκριμένων αλγοριθμικών εννοιών και μεθόδων υπολογιστή για την προσέγγιση ποικίλων προβλημάτων

Εκδήλωση στάσεων απέναντι στην επιστήμη και τη γνώση

Εκδήλωση πρωτοβουλίας και διάθεση για αντιμετώπιση διαφόρων εργασιών

Περιγραφή

- Προσέγγιση ITC Μικροεπεξεργαστής VS Μικροελεγκτής
 - ✓ Εντοπισμός περιοχών όπου χρησιμοποιούνται υπολογιστές / ενσωματωμένα συστήματα στην καθημερινή ζωή
 - ✓ Περιγραφή της αρχιτεκτονικής υλικού για έναν υπολογιστή και ένα ενσωματωμένο σύστημα
 - ✓ Σύγκριση χαρακτηριστικών μικροεπεξεργαστών και μικροελεγκτών
- Προγραμματιστική προσέγγιση Κατανόηση Προγραμματιστικών Εννοιών με χρήση εφαρμογών Microcontrollers
 - ✓ Δομημένες δηλώσεις προγραμματισμού αποφάσεις, βρόχοι (IF, WHILE, FOR)
 - 🗸 Δήλωση & κλήση άκυρων και μη άκυρων συναρτήσεων
 - ✓ Χρησιμοποίηση πινάκων σε εφαρμογές
 - ✓ Ανάλυση της λειτουργικότητας των συσκευών Arduino για την αναγνώριση των βημάτων εκτέλεσης των δηλώσεων προγραμματισμού

Μαθησιακοί Στόχοι

- Προσδιορισμός εφαρμογών υπολογιστών στην κοινωνική ζωή συνειδητοποίηση του αντίκτυπου των ενσωματωμένων συστημάτων στην καθημερινή ζωή
 - Προσδιορισμός των ομοιοτήτων και των διαφορών μεταξύ ενός μικροεπεξεργαστή και ενός μικροελεγκτή στην αρχιτεκτονική των υπολογιστών και των ενσωματωμένων συστημάτων.
 - Εξάσκηση στην εφαρμογή των στοιχείων του δομημένου προγραμματισμού - αποφάσεις, βρόχοι, συναρτήσεις.
 αναπαράσταση και χρήση δεδομένων πίνακα.
 - Οπτικοποίηση του αποτελέσματος της εκτέλεσης διαφόρων ακολουθιών προγραμμάτων μέσω συσκευών που βασίζονται σε μικροελεγκτή.

Μεθοδολογίες Μάθησης

- Εξήγηση
- Επίδειξη
- Συνομιλία
- Αλγόριθμος
- Υλοποιήσεις

Ομάδα-στόχος

Μια Εργαλειοθήκη για την προώθηση της χρήσης

Δεξιοτήτων STEM αξιοποιώντας Εφαρμογές Μικροελεγκτών

Μαθητές Λυκείου

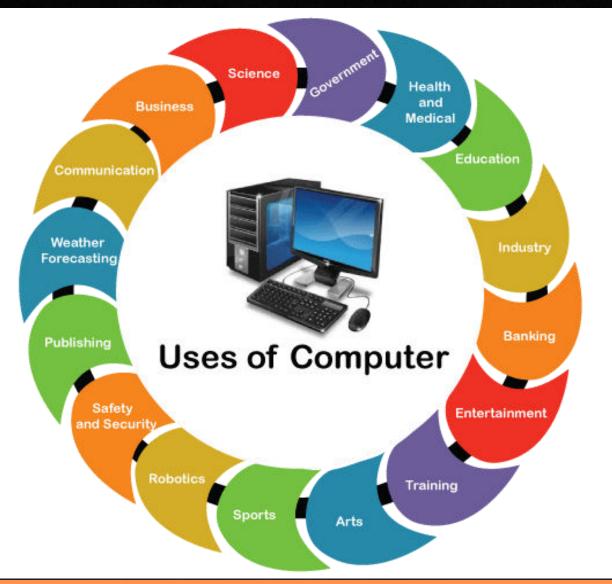
Υπολογιστές και Ενσωματωμένα Συστήματα

Μια Εργαλειοθήκη για την προώθηση της χρήσης

Δεξιοτήτων STEM αξιοποιώντας Εφαρμογές Μικροελεγκτών

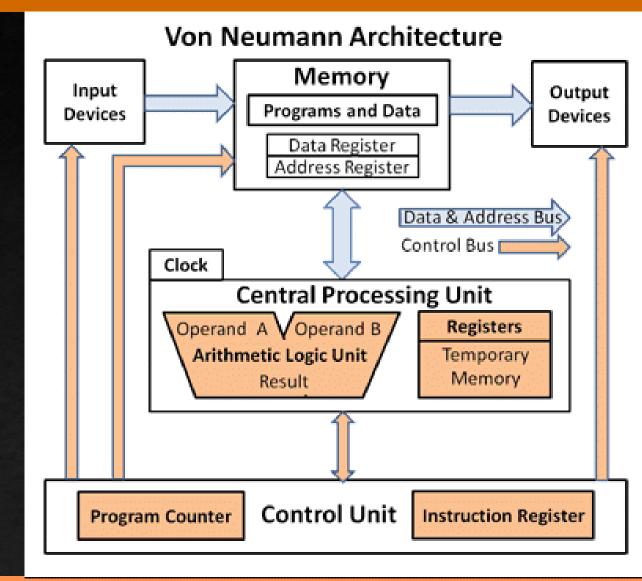

Υπολογιστές και Καθημερινή Ζωή

- Οι υπολογιστές είναι μέρος της καθημερινότητάς μας.
- Computer = Hardware + Software
 - ✓ Υλικό φυσικά εξαρτήματα
 - ✓ Λογισμικό προγράμματα, διαδικασίες και ρουτίνες που λέει στον υπολογιστή τι να κάνει.
- Που χρησιμοποιούμε υπολογιστές;

Αρχιτεκτονική Υλικού Υπολογιστών

- ✓ CPU = Μικροεπεξεργαστής «ο εγκέφαλος» του υπολογιστή μας κάνει όλες τις αριθμητικές και λογικές πράξεις (ALU) και ελέγχει όλες τις δραστηριότητες του συστήματος
- ✓ Μονάδα μνήμης αποθήκευση δεδομένων και προγραμμάτων
 - RAM Random Access Memory
 - ROM Read Only Memory
- ✓ Συσκευές εισόδου/εξόδου

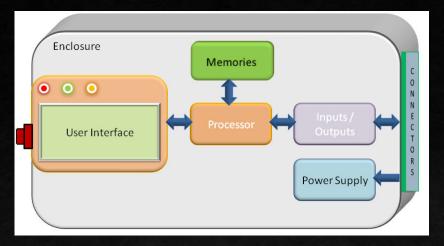
Communication Consumer relevision /STB **Network Switch** Modem/ Router Firewall Gateway mbedded Systems Home Automation Industrial Controls Rugged Handheld Medical Devices Industrial/Mission/Other

Ενσωματωμένα συστήματα στην καθημερινή ζωή

- Ένα ενσωματωμένο σύστημα είναι ένας υπολογιστής ειδικού σκοπού που χρησιμοποιείται μέσα σε μια συσκευή
- βασίζεται σε μικροελεγκτή που είναι ένα τσιπ βελτιστοποιημένο για τον έλεγχο ηλεκτρονικών συσκευών. Αποθηκεύεται σε ένα ενιαίο ολοκληρωμένο κύκλωμα, αφιερωμένο στην εκτέλεση μιας συγκεκριμένης εργασίας και στην εκτέλεση μιας συγκεκριμένης εφαρμογής
- Που χρησιμοποιούμε ενσωματωμένα συστήματα;

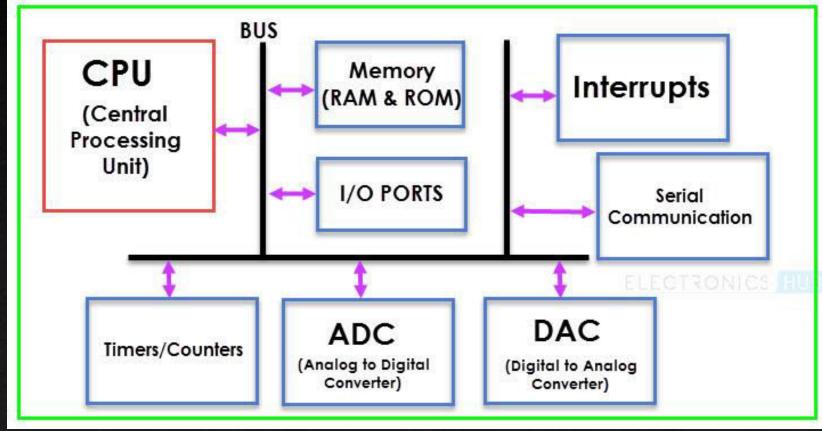

Αρχιτεκτονική Ενσωματωμένων Συστημάτων

■ CPU − είναι ένας μικροελεγκτής ή ένας μικροεπεξεργαστής

Ποιό είναι καλύτερο?

Μικροεπεξεργαστής	Μικροελεγκτής	
είναι η καρδιά του συστήματος υπολογιστών.	η καρδιά ενός ενσωματωμένου συστήματος	
είναι μόνο ένας επεξεργαστής, επομένως η μνήμη και τα στοιχεία I/O πρέπει να συνδεθούν εξωτερικά	διαθέτει επεξεργαστή μαζί με εσωτερική μνήμη και στοιχεία εισόδου/εξόδου	
Η μνήμη και το I/Ο πρέπει να συνδεθούν εξωτερικά, έτσι το κύκλωμα γίνεται μεγάλο	Η μνήμη και το I/O είναι ήδη παρόντα και το εσωτερικό κύκλωμα είναι μικρό	
μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε συμπαγή συστήματα	χρησιμοποιείται σε συμπαγή συστήματα	
το κόστος ολόκληρου του συστήματος είναι υψηλό	το κόστος ολόκληρου του συστήματος είναι χαμηλό	
λόγω των εξωτερικών εξαρτημάτων, η συνολική κατανάλωση ενέργειας είναι υψηλή. δεν είναι ιδανικό για συσκευές που λειτουργούν με αποθηκευμένη ισχύ όπως οι μπαταρίες.	Καθώς τα εξωτερικά εξαρτήματα είναι χαμηλά, η συνολική κατανάλωση ενέργειας είναι μικρότερη. Έτσι, μπορεί να χρησιμοποιηθεί με συσκευές που λειτουργούν με αποθηκευμένη ισχύ όπως οι μπαταρίες	
τα περισσότερα από αυτά δεν διαθέτουν δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας	Τα περισσότερα από αυτά προσφέρουν λειτουργία εξοικονόμησης ενέργειας	
χρησιμοποιείται κυρίως σε προσωπικούς υπολογιστές	χρησιμοποιείται κυρίως σε ενσωματωμένα συστήματα.	
βασίζονται στο μοντέλο Von Neumann	βασίζονται στην αρχιτεκτονική του Χάρβαρντ	

Ποιό είναι καλύτερο?

έχουν μικρότερο αριθμό καταχωρητών, επομένως περισσότερες λειτουργίες βασίζονται στη μνήμη.	έχουν περισσότερες εγγραφές, έτσι τα προγράμματα είναι πιο εύκολο να γραφτούν
είναι μια κεντρική μονάδα επεξεργασίας σε ένα ενιαίο ολοκληρωμένο τσιπ με βάση το πυρίτιο.	είναι ένα υποπροϊόν της ανάπτυξης μικροεπεξεργαστών με CPU μαζί με άλλα περιφερειακά
δεν έχει RAM, ROM, μονάδες εισόδου-εξόδου, χρονόμετρα και άλλα περιφερειακά στο τσιπ.	έχει CPU μαζί με RAM, ROM και άλλα περιφερειακά ενσωματωμένα σε ένα μόνο τσιπ.
χρησιμοποιεί έναν εξωτερικό δίαυλο για διασύνδεση με RAM, ROM και άλλα περιφερειακά.	χρησιμοποιεί έναν εσωτερικό δίαυλο ελέγχου.
Τα συστήματα που βασίζονται σε μικροεπεξεργαστές μπορούν να λειτουργούν με πολύ υψηλή ταχύτητα λόγω της τεχνολογίας που εμπλέκεται.	Τα συστήματα που βασίζονται σε μικροελεγκτές λειτουργούν έως και 200 MHz ή περισσότερα ανάλογα με την αρχιτεκτονική.
χρησιμοποιείται για εφαρμογές γενικού σκοπού που σας επιτρέπουν να χειρίζεστε πολλά δεδομένα.	χρησιμοποιείται για συστήματα ειδικά για εφαρμογές.
Είναι πολύπλοκο και ακριβό, με μεγάλο αριθμό οδηγιών για επεξεργασία.	Είναι απλό και φθηνό με λιγότερο αριθμό εντολών για επεξεργασία

IF statement, declaration & call of void functions and const definition

```
Task: Program a device capable to read the state of a potentiometer (an analog input) and turns on an LED only if the potentiometer.

It must print the analog value regardless of the level.
```

```
const int analogPin = A0;
   // pin that the sensor is attached to
const int ledPin = 13;
   // pin that the LED is attached to
const int valmin = 400;
   // an arbitrary valmin level

void setup() {
   // initialize the LED pin as an output:
   pinMode(ledPin, OUTPUT);
   // initialize serial communications:
   Serial.begin(9600); }
```

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

```
void loop() {
  // read the value of the potentiometer:
  int analogValue = analogRead(analogPin);
  // if the analog value is high enough,
  // turn on the LED:
  if (analogValue > valmin) {
   digitalWrite(ledPin, HIGH);
  } else {
   digitalWrite(ledPin, LOW);
  // print the analog value:
  Serial.println(analogValue);
  delay(1); // delay in between reads
```


Variable definition

<typeVar> nameVar [= value]; declares a variable of a specific type, witch will determin the size of the values,

the length and type of memory representation

Usual types of variables used in Arduino apps

int = numeric type for variables/constants;
 it is represented on 4 bytes and can store
 values between aprox. -2*109 ... 2*109

bool = boolean type for variables/constants;
 it is represented in 1 byte and can store
 values false (0) and true (1)

Constant definition

const <typeConst> nameConst = value;
 sets a constant of typeConst with specific
 value

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

Decision Structure

```
if (Condition) {
  instructions_A
  // do instructions_A if the
  // Condition is true
} else {
  instructions_B
  // do instructions_A if the
  // Condition is false
}
```

void Functions - declaration

```
void nameFunction(list of formal parameters)
{ declaration of local variables
  instructions
}
```


void Functions - declaration

```
void nameFunction(formal parameters)
{ declaration of local variables
  instructions
}
```

non-void Functions - declaration resultType nameFunction(formal parameters) { declaration of local variables instructions return expression; // }

where formal parameters is a list of types
and names of parameters used in function
instructions

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

Call of a function

nameFunction(list of actual parameters)

- void functions The call is an instruction
- non-void function The call is an oprerand in expression with the same type as the resultType
- ! formal and actual parameters must have same type, number and must be in the same order

Arduino specific functions

setup()

void function - called when a sketch starts, and will only run once, after each powerup or reset of the Arduino board similar with main(). Use it to initialize variables, pin modes, start using libraries, etc.

loop()

void function - loops consecutively, allowing Arduino program to change and respond It is called after setup() function, which initializes and sets the initial values.

pinMode(pin, mode)

void function with parametrers

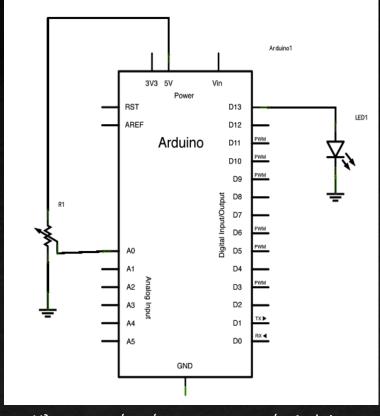
- pin: the Arduino pin number to set the mode off
- mode: INPUT, OUTPUT, or INPUT_PULLUP

delay(milisec)

void function with parametrers

milisec: number of miliseconds to pause the program

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

Ηλεκτρονικό σχήμα της συσκευής Arduino

Arduino specific functions

digitalWrite(pin, value)

void function with parametrers

- pin: the Arduino pin number.
- value: HIGH or LOW

digitalRead(pin)

function with parametrers

- pin: the Arduino pin num
- return value: HIGH or LOW

analogRead(pin)

int function with parametrer

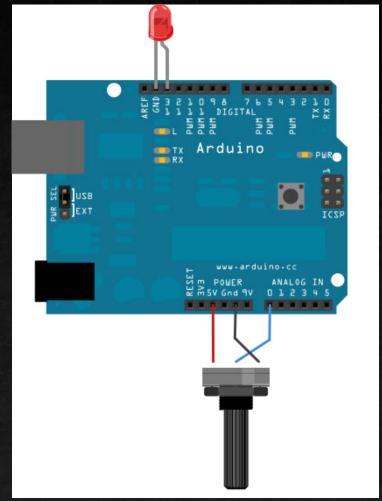
- pin: the name of the analog input pin to read from (A0 to A5 on most boards)
- Returns the analog reading on the pin.

		Arduino Pi	n Levels Constants
pin	Είσοδος	ΕΞΟΔΟΣ	HIGH και LOW
HIGH	τάση > 3.0V	5V	
LOW	τάση > 3.0V	0V	

Μια Εργαλειοθήκη για την προώθηση της χρήσης

Δεξιοτήτων STEM αξιοποιώντας Εφαρμογές Μικροελεγκτών

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

Συσκευή Arduino

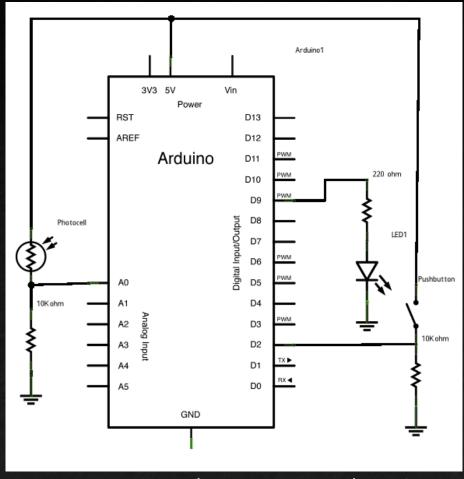

WHILE statement

Task: Program a device capable to read for five seconds the sensor input and calibrate by defining the minimum and maximum of expected values for the readings taken during the loop.

```
const int sensorPin = A0;
    // pin that the sensor is attached to
const int ledPin = 9;
    // pin that the LED is attached to
    // variables:
int sensorValue = 0;
    // the sensor value
int sensorMin = 1023;
    // minimum sensor value
int sensorMax = 0;
    // maximum sensor value
```

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Arduino

Σχήμα της συσκευής Arduino

WHILE statement

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

```
void setup() {
  // turn on LED to signal the start
  // of the calibration period:
     pinMode(13, OUTPUT);
     digitalWrite(13, HIGH);
  // calibrate during the first five seconds
 while (millis() < 5000) {
       sensorValue = analogRead(sensorPin);
       if (sensorValue > sensorMax){
           sensorMax = sensorValue;
       if (sensorValue < sensorMin){</pre>
          sensorMin = sensorValue;
 digitalWrite(13, LOW);
                          // signal the end of the calibration period
```


Determin the Minimum and Maximum value from a set of values

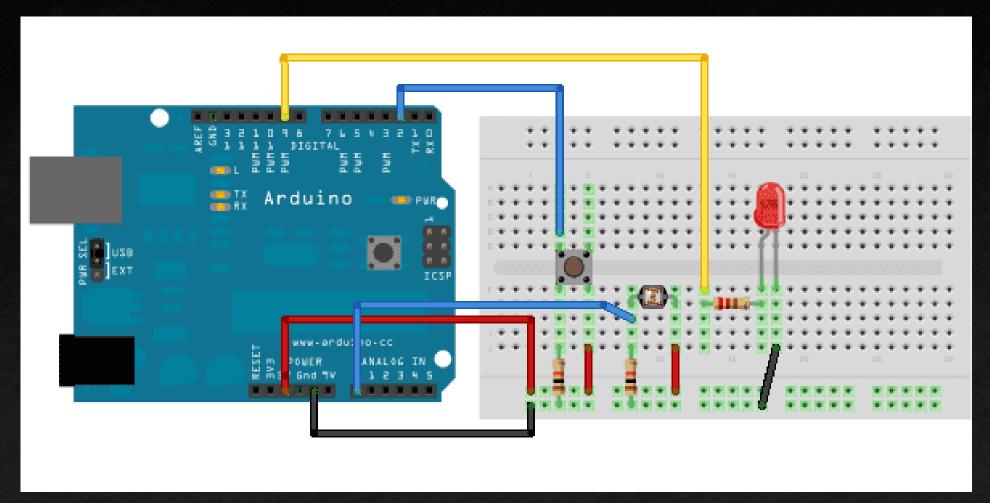
Algorithm

- Step 1. Set the variables for sensorMin with the maximum value possible and sensor Max with the minimum value posibile
- Step 2. Compare current value with
 sensorMinand, if it is smaller,
 update sensorMin
- Step 3. Compare current value with
 sensorMax and, if it is greater,
 update sensorMax

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

```
WHILE statement
while (Condition) {
  instructions_A
Execution
Step 1. The Condition is evaluated
Step 2. If the Condition is True
    2.1. Instructions A will be executed
    2.2. Go to Step 1.
        If Condition is False,
        the program execution leave
        the loop
```

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

Συσκευή Arduino που εξηγεί το WHILE

Μια Εργαλειοθήκη για την προώθηση της χρήσης

Δεξιοτήτων STEM αξιοποιώντας Εφαρμογές Μικροελεγκτών

FOR statement and ARRAYs manipulation

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

```
int timer = 100;
   // The higher the number,
   // the slower the timing.
int ledPins[] = \{2, 7, 4, 6, 5, 3\};
   // an array of pin numbers to which LEDs are attached
int pinCount = 6;
  // the number of pins (the length of the array)
void setup() {
  // the array elements are numbered from 0 to (pinCount-1)
  // use a for loop to initialize each pin as an output:
  for (int thisPin = 0; thisPin < pinCount; thisPin++) {</pre>
    pinMode(ledPins[thisPin], OUTPUT);
```

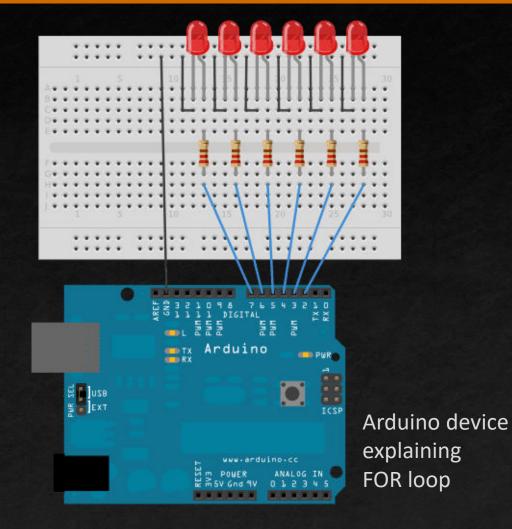
Task: Program a device capable to light up a series of LEDs attached to pins whose numbers are neither contiguous nor necessarily sequential. To do this is, pin numbers will be store in an ARRAY and then use FOR loops to iterate over the array.

FOR statement and ARRAYs manipulation

void loop() { // loop from the lowest pin to the highest: digitalWrite(ledPins[thisPin], HIGH);

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

```
for (int thisPin = 0; thisPin < pinCount; thisPin++) {</pre>
    // turn the pin on:
 delay(timer);
  digitalWrite(ledPins[thisPin], LOW);
    // turn the pin off:
     // loop from the highest pin to the lowest:
for (int thisPin=pinCount-1; thisPin >= 0; thisPin--){
     // turn the pin on:
   digitalWrite(ledPins[thisPin], HIGH);
   delay(timer);
     // turn the pin off:
   digitalWrite(ledPins[thisPin], LOW);
```


Power Arduino D11 220 ohm D10 220 ohm D9 D8 D7 D6 220 ohm D5 D3 D2 D1 D0 GND

Σχήμα της συσκευής Arduino

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

```
for(int counter = initialVal; counter <= finalVal; counter++) {
    instructions_A
}

Execution
Step 1. The counter is set with initialValue
Step 2. If counter <= finaValue is True
    2.1. Instructions A will be executed
    2.2. counter is increased with 1
    2.3. Go to Step 2</pre>
```

Step 3. If counter <= finaValue is False, the program execution</pre>

leave the loop

Organizing data in ARRAYS

Array = a collection of data with the same type, organized in a contiguos memory zone and referred with a single name, witch is a pointer (memory adress) of the first element in the array.

Declaration:

valuesType arrayName[numberOfElements];

Initialization:

- along with the declaration
 int ledPins[] = { 2, 7, 4, 6, 5, 3};
- by assignation digitalWrite(ledPins[thisPin], HIGH);
- by reading values from input

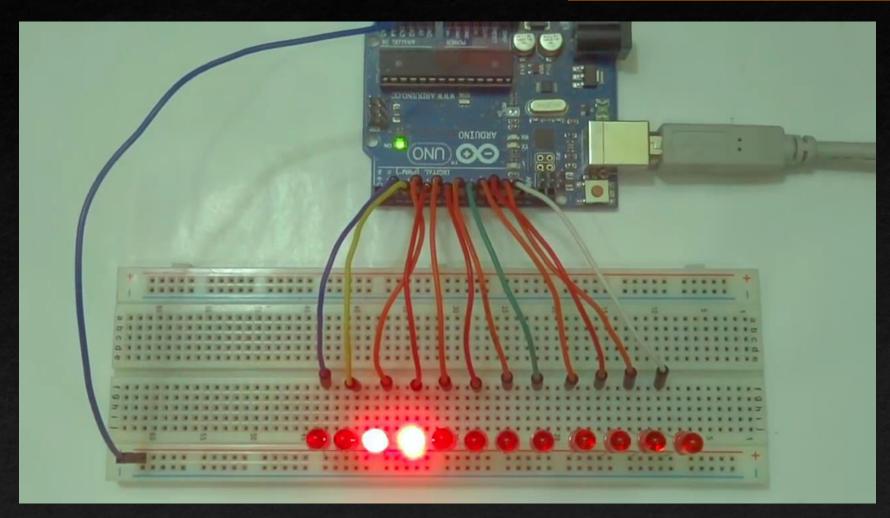
Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

```
Refering to a specific value from the array
  A[expressionIndex]
expressionIndex is an integer from [0,count-1],
indicating the position of the element in array
Parsing the ARRAY in order to analyze and
process its elements:
left-rigt
for (int it = 0; it < count; it++)
    process(A[it]);
rigt-left
for (int it = count - 1; it >= 0; it--)
    process(A[it]);
```

where count is the number of array elements and it is an index used for parsing the array

Κατανόηση των Εννοιών Προγραμματισμού με χρήση εφαρμογών Μικροελεγκτών

Μαθαίνοντας για τους βρόχους ΓΙΑ και τους Πίνακες μέσω συσκευών Arduino

Καλυπτόμενες Επιστημονικές Περιοχές

Αρχιτεκτονική υλικού για υπολογιστές και ενσωματωμένα συστήματα

Δομημένος Προγραμματισμός – τύποι δεδομένων, καταστάσεις (IF, WHILE, FOR), συναρτήσεις που καθορίζονται από τον χρήστη

Προγραμματισμός συσκευών που βασίζονται σε μικροελεγκτή (π.χ. Arduino)

Εκτίμηση

- Test πολλαπλής επιλογής
- mini-project σε ομάδα 2-3 μαθητών προγραμματισμός συσκευών Arduino που :
- ✓ θα περιγράφουν τη λειτουργία άλλων συγκεκριμένων εντολών στον δομημένο προγραμματισμό
- ✓ θα εφαρμόζονται σε πραγματικές καταστάσεις για παράδειγμα, τη λειτουργία ενός φαναριού RGV.

Βιβλιογραφία

- https://creativecommons.org/2008/10/22/wired-on-arduino-and-open-sourcecomputing/
- https://www.arduino.cc/en/Tutorial/BuiltInExamples/WhileStatementConditional
- https://www.arduino.cc/en/Tutorial/BuiltInExamples/ForLoopIteration
- https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Fritzing
- https://www.arduino.cc/en/Tutorial/BuiltInExamples/ForLoopIteration
- https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Arduino projects